

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: M. B.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 9. 2018, č. j. RN - 501 127 331 - 315
- RSO, o starobní důchod,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 7. 2018, č. j. R-30.7.2018 – 427/501 127 331, (dále též „*prvoinstanční rozhodnutí*“) přiznala žalobci podle § 29 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*zákon o důchodovém pojištění*“) ode dne 27. 5. 2018 starobní důchod ve výši 3 470 Kč měsíčně. Žalobce podal proti prvoinstančnímu rozhodnutí námitky, v nichž vyjádřil svůj nesouhlas s výměrou starobního důchodu s odůvodněním, že mu nebyla zhodnocena doba zaměstnání během výkonu trestu odnětí svobody v trvání pěti let ve Věznici Minkovice u Liberce, kde pracoval v podniku Precioza, a v trvání dvou let ve Věznici Rýnovice u Liberce, a dále

měl za to, že nedošlo ani k zhodnocení jeho zaměstnání u Českých drah v Havlíčkově Brodě po dobu pěti let.

2. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila prvoinstanční rozhodnutí. Žalovaná v odůvodnění poukázala na potvrzení Vězeňské služby České republiky (dále též „VSČR“) ze dne 2. 12. 2011, obsahující kompletní přehled období, kdy žalobce vykonával tresty odnětí svobody, včetně místa výkonu tohoto trestu. Na základě dodatečného šetření žalovaná zjistila, že doba výkonu trestu ve Věznici Minkovice, na kterou žalobce poukazoval v námitkách, již byla promítnuta v evidenčním listu důchodového zabezpečení, který vystavila Věznice Horní Slavkov, kam byl žalobce předán k výkonu téhož trestu odnětí svobody z Věznice Minkovice. Podle žalované tak byla uvedená doba žalobci plně započtena, stejně jako doba jeho pracovního zařazení během výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Rýnovice. Na základě uvedených zjištění byl žalobci vystaven osobní list důchodového pojištění (naposledy dne 13. 7. 2018) a započteny doby, během nichž byl žalobce zařazen ve věznicích do práce.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce namítl v podané žalobě, obdobně jako v námitkách, že mu v rámci řízení o přiznání starobního důchodu nebyly započteny doby pojištění, které vyplývají ze všech jeho předchozích zaměstnání. Namítl, že žalovaná v jeho případě opominula zhodnotit více než šest až sedm zaměstnání (původně žalobce uváděl pět), a to zaměstnání u ČSAD Havlíčkův Brod, zaměstnání u Chotěbořských strojíren po dobu jednoho roku (když bylo žalobci 15 let), zaměstnání u společnosti „Plastimat“ Havlíčkův Brod, zaměstnání na pile ve Světlé nad Sázavou se sídlem Státní lesy Leděč nad Sázavou, zaměstnání u „Tiskárny Havlíčkův Brod“ a zaměstnání po dobu tří let u společnosti „Pleas Havlíčkův Brod“. Namítl rovněž nezhodnocení doby dvou let, kdy se léčil v Psychiatrické nemocnici Havlíčkův Brod a v Kosmonosech, a po kterou za něj bylo placeno pojištění. Žalobce žádal žalovanou o vyžádání podkladů k jím uvedeným zaměstnáním s tím, že zaměstnavatelé na jeho písemné žádosti o zaslání zápočtů nereagovali. Žalovaná podle žalobce zanedbala svoji povinnost dohledat veškerá žalobcova zaměstnání a na jejich základě správně stanovit výměru žalobcova starobního důchodu.
4. K výzvě soudu, aby žalobce uvedl přesné adresy zaměstnavatelů a označil vykonávané pracovní pozice a období, kdy pracoval, a dále aby předložil či označil důkazy k prokázání svých tvrzení, žalobce uvedl, že v Havlíčkově Brodě pracoval v podniku „Plastymat“ 24 měsíců a v „Pleas – Stará barevna“ 36 měsíců, a na pile ve Světlé nad Sázavou, Státní lesy Leděč, se sídlem v Ledči nad Sázavou, pracoval 24 měsíců. Dále žalobce doplnil, že pracoval rovněž na státním statku Ovesná Lhota u Světlé nad Sázavou, a to přibližně v roce 1967. Dále uvedl, že pracoval pro Technické služby města Havlíčkův Brod.

III. Skutkové a právní závěry krajského soudu

5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl při jednání dne 14. 11. 2019, v nepřítomnosti žalobce, který byl řádně předvolán (§ 49 odst. 3 s. ř. s.).

6. Žalovaná na jednání soudu navrhla žalobu zamítnout, přičemž zdůraznila, že v rámci námitkového řízení prováděla rozsáhlé šetření a oslovila žalobcem uvedené zaměstnavatele. Napadené rozhodnutí považuje za správné a doby, které jsou zohledněny v žalobcově osobním listu důchodového pojištění, za kompletní.
7. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 29. 5. 2018 žalobce podal žádost o přiznání starobního důchodu ode dne vzniku nároku. Žádost podal v souvislosti s dosažením věku o 5 let vyššího, než je důchodový věk vyplývající ze zákonných předpisů pro muže stejného data narození; tohoto věku žalobce dosáhl dne 27. 5. 2018. K žádosti bylo přiloženo potvrzení o výkonu trestu odnětí svobody a dopis České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 10. 2017 (*pozn.: správně má být ze dne 24. 11. 2017*).
8. Z osobního listu důchodového pojištění žalobce ze dne 19. 7. 2018, který uvádí jeho celkový přehled dob pojištění a zaměstnání, jakož i z potvrzení VSČR ze dne 2. 12. 2011 o době věznění žalobce, ze sdělení VSČR ze dne 28. 8. 2018, ze sdělení Psychiatrické léčebny Havlíčkův Brod ze dne 18. 6. 2013 a sdělení Psychiatrické léčebny Kosmonosy ze dne 24. 6. 2013, a z evidenčních listů důchodového zabezpečení žalobce za roky 1973 až 1976 (od ČSD Havlíčkův Brod) a 1977 až 1979 (od ÚSNV Rýnovice) a 1983 až 1987 (od NVÚ Horní Slavkov) je zřejmé, že:
 - V období, kdy bylo žalobci 15 let (v letech 1965 – 1966) byl žalobce pracovně činný od 1. 1. 1965 do 15. 11. 1965, a tato doba byla žalobci započtena do celkové doby důchodového pojištění a zohledněna ve výpočtovém základu za účelem určení jeho starobního důchodu.
 - V roce 1967 nebyl žalobce pracovně činný, byl však pracovně činný od 16. 1. 1968 do 22. 2. 1968, od 24. 2. 1968 do 13. 9. 1968, od 14. 9. 1968 do 26. 11. 1968 a od 27. 11. 1968 do 31. 12. 1968. Všechny tyto doby již byly žalobci započteny do celkové doby důchodového pojištění a zohledněny ve výpočtovém základu za účelem určení jeho starobního důchodu.
 - Žalobce vykonával trest odnětí svobody ve Věznici Rýnovice od 19. 4. 1977 do 19. 10. 1979 a dále od 5. 6. 1997 do 2. 9. 2003. Během prvního z uvedených období byl žalobce ve Věznici Rýnovice pracovně činný od 9. 9. 1977 do 19. 10. 1979 a tato doba mu byla již započtena do celkové doby důchodového pojištění a zohledněna ve výpočtovém základu. Během druhého z uvedených období věznění ve Věznici Rýnovice (1997 – 2003) žalobce nepracoval.
 - Žalobce byl vězněn ve Věznici Minkovice během výkonu trestu odnětí svobody v trvání od 27. 5. 1983 do 25. 2. 1987. Tento trest vykonal až po přesunu do Věznice Horní Slavkov, odkud byl propuštěn na svobodu. Údaje o pracovním zařazení žalobce ve věznici Minkovice jsou proto vedeny v rámci údajů k výkonu trestu ve Věznici Horní Slavkov. Během výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Minkovice a Horní Slavkov byl žalobce pracovně činný od 27. 5. 1983 do 25. 2. 1987 a tato doba mu byla již započtena do celkové doby důchodového pojištění a zohledněna ve výpočtovém základu za účelem určení jeho starobního důchodu.
 - Žalobce byl hospitalizován v psychiatrické léčebně Havlíčkův Brod v rozmezí let 2003 až 2006 a v psychiatrické léčebně Kosmonosy v rozmezí let 2006 až 2008.
9. Součástí správního spisu je rovněž záznam žalované ze dne 21. 9. 2011, z něhož vyplývá, že žalovaná učinila u mzdové účetní společnosti Lesní společnost Ledec nad Sázavou, a.s.,

dotaz, zda byl žalobce v letech 1966 až 1971 zaměstnán na pile ve Světlé nad Sázavou. Evidenční listy důchodového pojištění žalobce se však u jmenované společnosti nepodařilo dohledat. Zaměstnání žalobce u ČSD Havlíčkův Brod v letech 1973 až 1976 dokládá evidenční list důchodového zabezpečení a tato doba byla zahrnuta do celkové doby důchodového pojištění a zohledněna ve výpočtovém základu při určení starobního důchodu žalobce.

10. Rozhodnutím ze dne 30. 7. 2018, č. j. R-30.7.2018 – 427/501 127 331 (též „*prvoinstanční rozhodnutí*“) žalovaná přiznala žalobci starobní důchod ode dne 27. 5. 2018 v částce 3 470 Kč měsíčně. Starobní důchod žalobce byl stanoven na základě součtu základní výměry ve výši 2 700 Kč měsíčně a procentní výměry ve výši 770 Kč měsíčně. Procentní výměra byla žalobci stanovena vyšší, neboť dle zákonného ustanovení 33 % ze zjištěného osobního vyměřovacího základu žalobce, tj. z částky 2 219 Kč, odpovídá částka 733 Kč. Podle § 33 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění však procentní výměra musí činit nejméně 770 Kč měsíčně.
11. Žalobce uplatnil proti prvoinstančnímu rozhodnutí námitky, které byly zamítnuty žalobou napadeným rozhodnutím.
12. Soud hodnotil důkazy provedené v řízení před správním orgánem jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Předmětem projednávané věci je posouzení, zda žalobce prokázal, že byl zaměstnán i v dobách, které žalovaná nezohlednila při stanovení celkové doby důchodového pojištění v jeho osobním listu důchodového pojištění, tj. zda žalovaná učinila správný závěr stran průkaznosti existence doby pojištění dle § 11 zákona o důchodovém pojištění.
14. Podle § 5 písm. a) a písm. l) zákona o důchodovém pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastní důchodového pojištění zaměstnanci v pracovním poměru a osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce, a to v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny. Osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) i písm. l) zákona o důchodovém pojištění jsou účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštních právních předpisů (§ 8 zákona o důchodovém pojištění). Do 1. 1. 2009 byl tímto zvláštním právním předpisem zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců.
15. Podle § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění (dále též „*zákon o organizaci sociálního zabezpečení*“), je primárním důkazním prostředkem k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů pro výpočet důchodu zejména evidenční list důchodového pojištění (nazývaný do 31. 12. 1995 jako evidenční list důchodového zabezpečení). Dále je nutné vycházet z konkrétních pravidel pro prokazování některých dob pojištění upravených v § 85 zákona č. 582/1991 Sb., podle jehož pátého odstavce lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 28/2013-22 ze dne 11. července 2013, citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Při absenci shora uvedených důkazních prostředků se použijí obecná pravidla pro dokazování v § 52 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „*správní řád*“),

podle kterého lze k provedení důkazu užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědecká výpověď a znalecký posudek. Správní orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění je současně podle § 3 správního řádu povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky dle § 2 správního řádu, tj. při respektování zásady zákonnosti a zákazu zneužití pravomocí, ochrany práv nabytých v dobré víře i veřejného zájmu, proporcionality, legitimního očekávání a rovnosti účastníků. Správní orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění je ve smyslu § 12 a § 13 zákona o organizaci sociálního zabezpečení povinen opatřit si za součinnosti pojištěnce nezbytné podklady ke zjištění skutkového stavu. Tyto podklady si správní orgán opatřuje především z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění i šetřením prováděným podle § 11 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 81/2010-493 ze dne 13. ledna 2011).

16. Z předloženého správního spisu soud ověřil, že žalovaná v návaznosti na sdělení žalobce o jeho dalších pracovních činnostech ve výkonu trestu odnětí svobody a zaměstnání, ve smyslu § 11 zákona o organizaci sociálního zabezpečení prováděla šetření u Vězeňské služby České republiky. Správní spis dále obsahuje i zprávu z šetření žalované provedeného před vydáním napadeného rozhodnutí u Lesní společnosti Ledec nad Sázavou, a.s. (viz bod 9 odůvodnění rozsudku). Z porovnání údajů získaných provedeným šetřením spolu s údaji v žalobcově evidenčním listu důchodového pojištění a informacemi ve správním spisu, soud dospěl k jednoznačnému závěru, že žalobce byl zaměstnán u ČSD Havlíčkův Brod v letech 1973 až 1976, a že toto období je již započteno do celkové doby pojištění v osobním listu důchodového pojištění žalobce. Žalovaná rovněž zohlednila tuto dobu při výpočtu starobního důchodu žalobce. Ze správního spisu nevyplývá, že by byl žalobce pracovní činný v ČSAD Havlíčkův Brod i mimo uvedené období. Důkazy k prokázání takového tvrzení žalobce nenabídl a neuvedl k vykonávané pracovní pozici a období ani ničeho bližšího.
17. Dále ze sdělení VSČR vyplynulo, že žalobcův evidenční list důchodového pojištění ze dne 13. 7. 2018, z něhož žalovaná vycházela při výpočtu starobního důchodu žalobce, zahrnuje dobu, kdy byl žalobce ve výkonu trestu odnětí svobody pracovní činný, včetně období výkonu trestu ve věznicích Rýnovice a Minkovice.
18. Soud rovněž podotýká, že hospitalizace žalobce v psychiatrické léčebně Kosmonosy a Havlíčkův Brod sama o sobě nezakládá žalobcovu účast na důchodovém pojištění. Žalobce totiž nebyl účasten na důchodovém pojištění, s ohledem na skutečnost, že nesplňoval podmínky stanovené v § 5 zákona o důchodovém pojištění.
19. Žalovaná vycházela při výpočtu starobního důchodu žalobce z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění (zabezpečení) založených v její evidenci a ze zpráv získaných dodatečně provedeným šetřením. Žalobce žádné doklady ke své žádosti o starobní důchod nepředložil. V postupu žalované soud neshledal žádná pochybení a má za to, že skutkový stav věci byl žalovanou zjištěn v dostatečné míře. Pokud z evidenčních listů důchodového pojištění (zabezpečení) žalobce ani ze zpráv získaných dodatečným šetřením žalované není patrná žádná informace o dalším zaměstnání žalobce, které by nebylo do jeho evidenčního listu zahrnuto, pak nelze k opačnému závěru dospět pouze na základě žalobcova tvrzení. Žalobce byl během správního řízení poučen o nutnosti

doložit příslušné podklady, pokud byl pojištěn a zaměstnán i v dobách, které nebyly uvedeny v jeho osobním listu důchodového pojištění. Žalobce v průběhu správního řízení uvedl tři další zaměstnání, která podle něj měla být uvedena v jeho osobním listu důchodového pojištění a nebyla, a to pracovní zařazení během výkonu trestu odnětí svobody ve věznici Rýnovice a ve věznici Minkovice, a dále zaměstnání u Českých drah v Havlíčkově Brodě po dobu pěti let. Ze shora uvedených listinných důkazů přítomných ve správním spisu však vyplynulo, že tato pracovní činnost byla žalobci zahrnuta do celkové doby důchodového pojištění a promítnuta v jeho evidenčním listu důchodového pojištění.

20. Vzhledem k dalším zaměstnáním, která uvedl v žalobě, soud vyzval žalobce k doplnění konkrétních údajů, a to přesné adresy zaměstnavatelů a uvedení vykonávané pracovní pozice, jakož i přesného období, kdy žalobce pracoval. Žalobce však požadované údaje na výzvu soudu nedoplňil. Z žaloby ani z navazujících podání žalobce není patrné, od kdy do kdy měl být žalobce zaměstnán (žalobce u dalších zaměstnání neuvedl ani konkrétní roky). Žalobce rovněž neuvedl, jaké pracovní pozice měl vykonávat a nepředložil žádný důkaz k prokázání dalších zaměstnání, která podle něj nejsou zahrnuta v jeho evidenčním listu důchodového pojištění. Nedoložil ani prohlášení, které zákon o organizaci sociálního zabezpečení k prokázání sporné doby pojištění v situaci důkazní nouze v § 85 odst. 5 výslovně předpokládá. Soud podotýká, že soudní řízení není pokračováním správního řízení, ale je řízením přezkumným. Řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční, a je to zpravidla žalobce, kdo nese v řízení jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Právě žalobce musí v řízení tvrdit skutečnosti, které opodstatňují důvodnost podané žaloby. Pokud žalobce nesplní svoji povinnost tvrzení a důkazní, výsledné rozhodnutí zpravidla nevyzní v jeho prospěch (srov. *Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář 3. aktualizace Praha: C. H. Beck, 2016, § 52*).
21. Žalovaná nevycházela pouze z údajů aktuálního evidenčního listu důchodového pojištění žalobce ze dne 13. 7. 2018, nýbrž prováděla i šetření na základě údajů, které žalobce uvedl během správního řízení. Žalovaná v souladu s ustanovením § 3 správního řádu zjistila skutkový stav věci, o němž nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro soulad jejího rozhodnutí o přiznání starobního důchodu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Jelikož žalobce v řízení před soudem nedoložil k prokázání svých tvrzení žádné důkazy a v postupu žalované soud neshledal pochybení, byla žaloba v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Náklady řízení

22. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení ve věcech důchodového pojištění nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. listopadu 2019

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně